

בין קו העימות לשאר הארץ: פערים בבריאות הנפשית ובנגישות לשירותים במהלך מלחמת "חרבות ברזל"

שרביט פיאלקו, ד"ר מיכל לרון, ינאי גורליק

הכנס השנתי ה-18 למדיניות הבריאות, יוני 2026

מאירס ג'וינט
ברוקדייל

רקע ומטרות

1

רקע

מצבי חירום ביטחוניים עשויים להגביר מצוקה נפשית ולפגוע בנגישות לשירותי בריאות

במהלך מלחמת "חרבות ברזל" תושבי הדרום והצפון, ובמיוחד תושבי קו העימות, נחשפו יותר ללחימה

הידע על פערים במצוקה נפשית ובנגישות לשירותים לפי אזור מגורים עדיין מוגבל

2

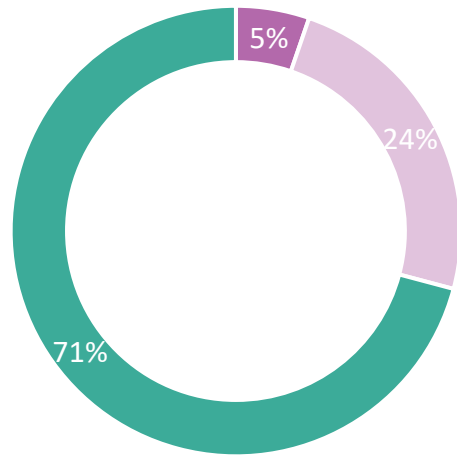
מטרות

לבחון הבדלים בין התושבים באזורים השונים במצוקה נפשית הקשורה למלחמה, בפנייה לעזרה ובאיתור יזום של מצוקה, בנגישות לשירותים, בשביעות רצון ממערכת הבריאות ומקופות החולים ובמידת האמון במערכת בתקופת המלחמה

התפלגות המשיבים לפי אזור מגורים (N=2,448)

- תושבי קו העימות^א בדרום ובצפון
- תושבי הדרום והצפון מחוץ לקו העימות
- תושבי שאר הארץ

שיטת המחקר

ניתוח משני של נתוני סקר "דעת הציבור על רמת השירות במערכת הבריאות ועל תפקודה", שנערך באמצעות סקר טלפוני במהלך המלחמה (יוני-דצמבר 2024) בקרב מדגם ארצי מייצג של בני 22 ויותר (N=2,448)

המשיבים סווגו לשלוש קבוצות:

- תושבי קו העימות^א בדרום ובצפון
- תושבי הדרום והצפון מחוץ לקו העימות
- תושבי שאר הארץ

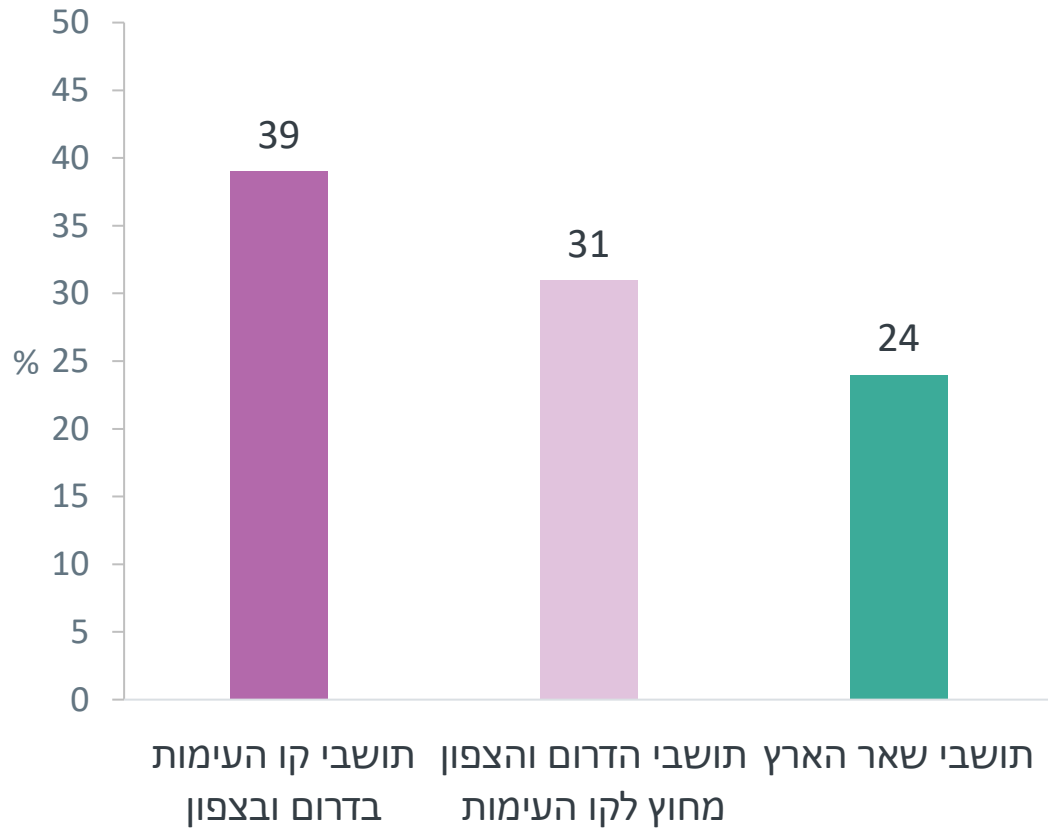
מודלים של הגרסיה לוגיסטית תוקננו למאפיינים סוציו-דמוגרפיים וכלכליים

^אקו העימות: יישובים הממוקמים עד 11 ק"מ מגבול לבנון ועד 40 ק"מ מגבול עזה

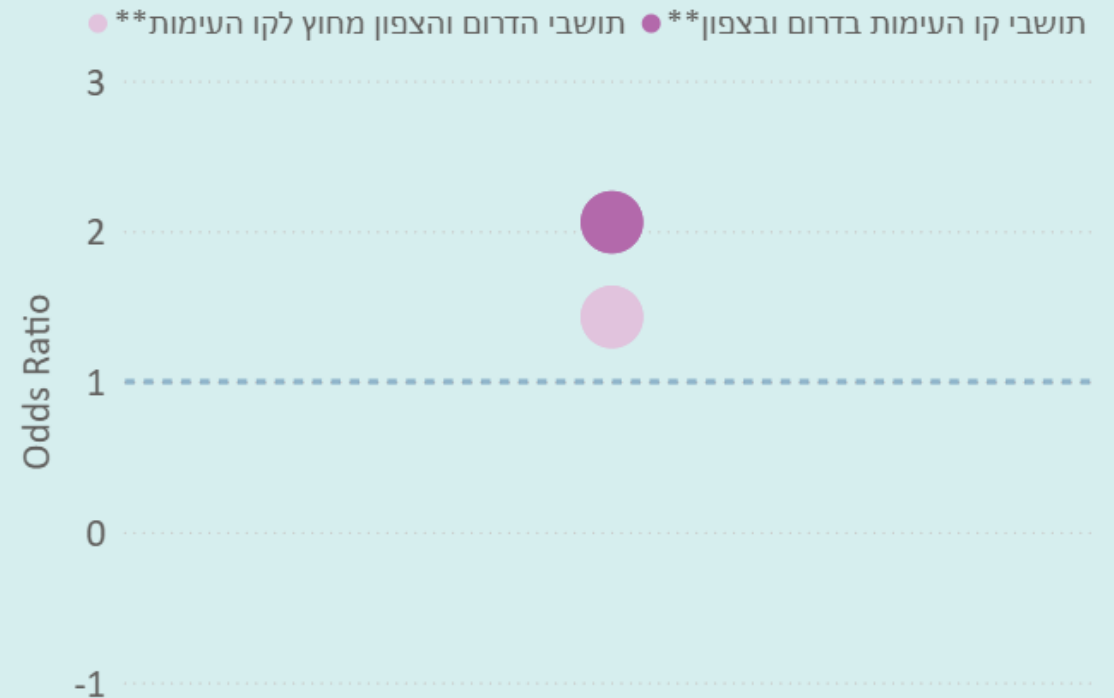
ממצאים

חוו מצוקה נפשית הקשורה למלחמה^א בשנה שקדמה לסקר, לפי אזור מגורים^{**} (באחוזים)

^א עצב עמוק, חרדה או דיכאון, מסיבות הקשורות למלחמה

הסיכוי למצוקה נפשית הקשורה למלחמה גבוה פי 2 בקרב תושבי הדרום והצפון בקו עימות ופי 1.4 בקרב תושבי הדרום והצפון מחוץ לקו העימות מבקרב תושבי שאר הארץ^{**}

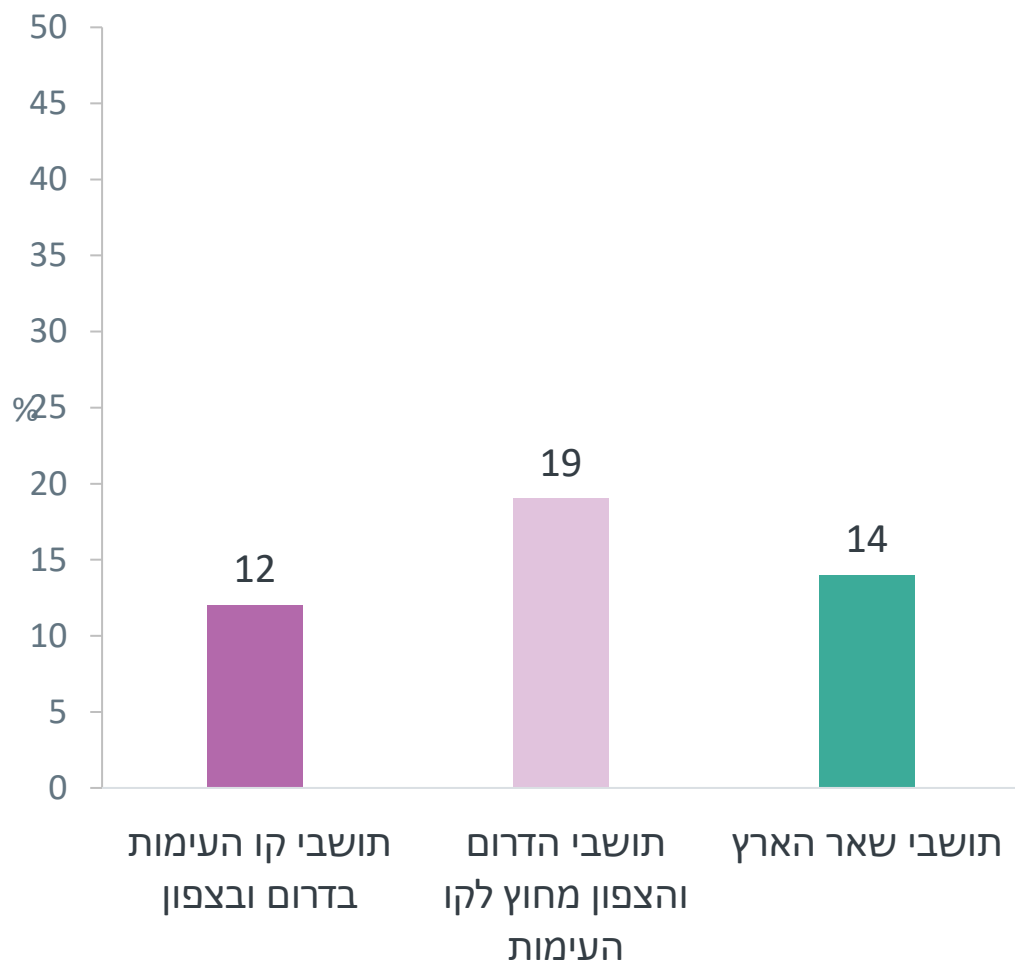

מודלים רב-משתניים תוקננו לגיל, מגדר, ורמת הכנסה. תושבי מחוזות הדרום והצפון המתגוררים ושאינם מתגוררים ביישובי קו עימות לעומת תושבי שאר הארץ

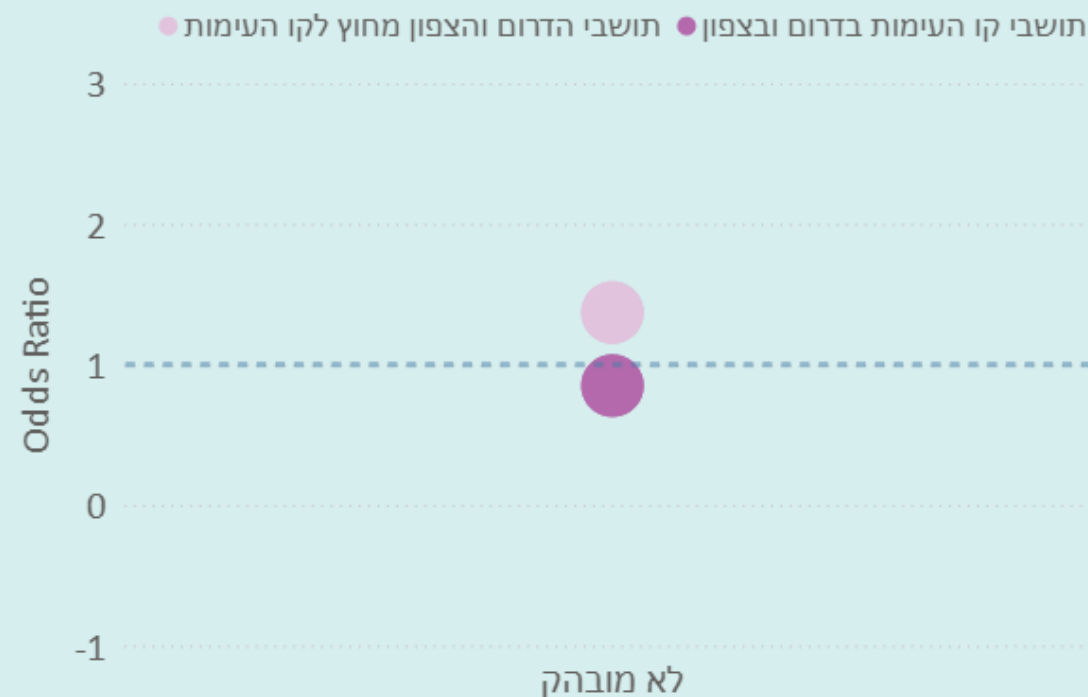
^{**} $p < .01$

פנו לעזרה מקופת החולים, מקרב מי שדווחו על מצוקה נפשית הקשורה במלחמה (באחוזים)

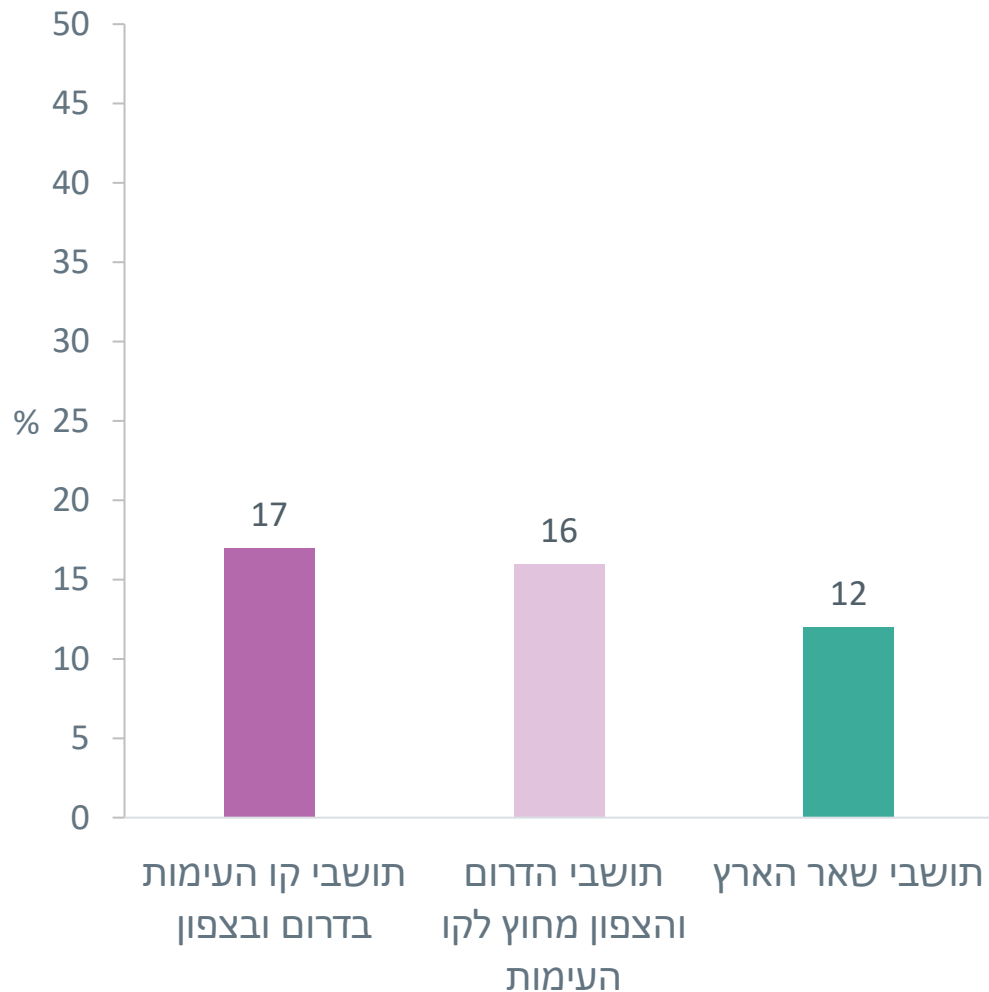

לא נמצאו הבדלים מובהקים בפנייה לקבלת עזרה מקופת החולים בעת מצוקה נפשית הקשורה במלחמה לפי אזור מגורים

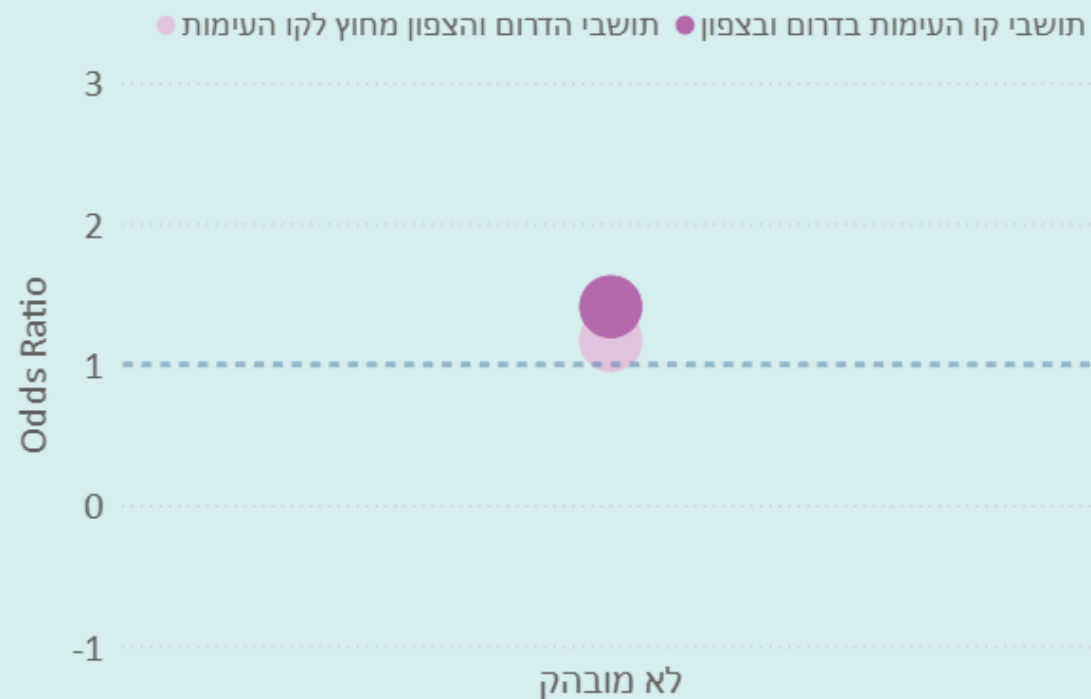

מודלים רב-משתניים תוקנו לגיל, מגדר, ורמת הכנסה. תושבי מחוזות הדרום והצפון המתגוררים ושאינם מתגוררים ביישובי קו עימות לעומת תושבי שאר הארץ

איש צוות רפואי שאל מיוזמתו על מצוקה נפשית בשנה שקדמה לסקר, לפי אזור מגורים* (באחוזים)

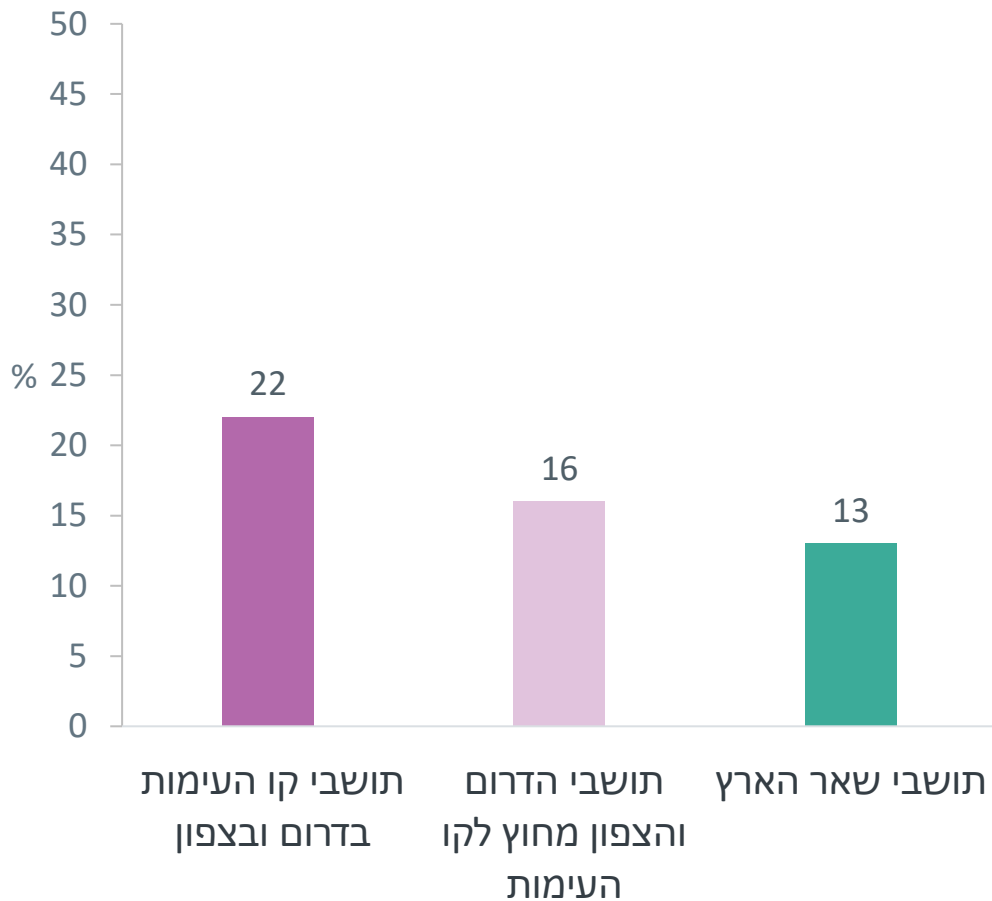

הסיכוי שאיש צוות רפואי ישאל מיוזמתו על מצוקה נפשית בדרום ובצפון, הן בקו העימות הן מחוצה לו, דומה לסיכוי זה בקרב תושבי שאר הארץ, חרף שיעורי המצוקה הגבוהים שנמצאו באזורים הללו

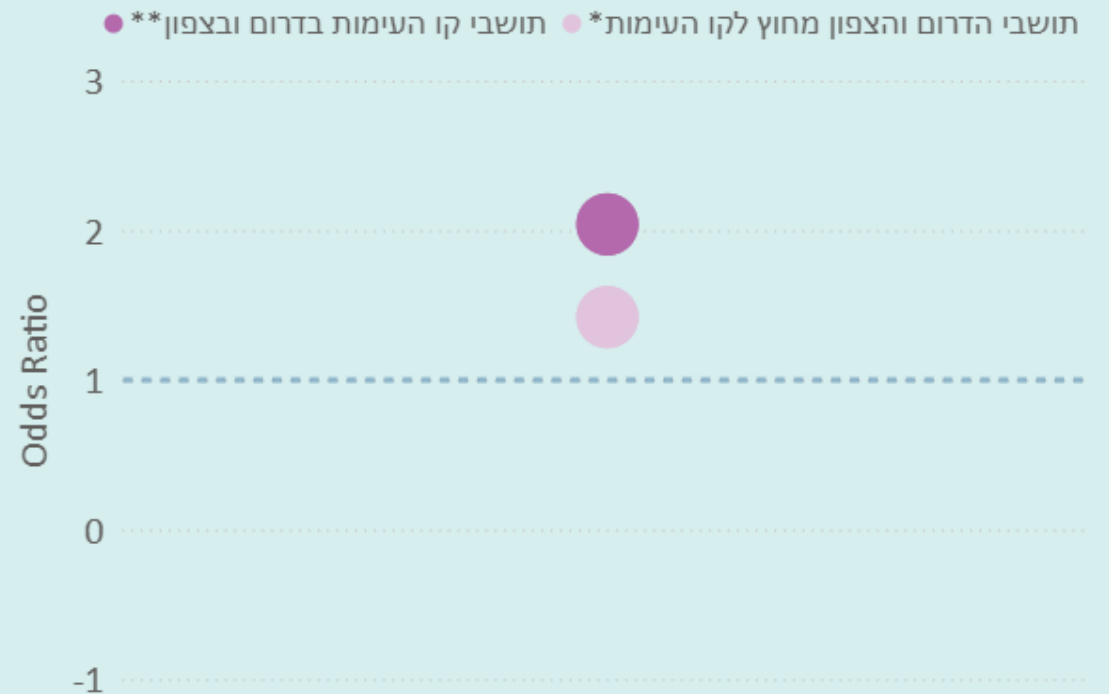
מודלים רב-משתניים תוקננו לגיל, מגדר, ורמת הכנסה. תושבי מחוזות הדרום והצפון המתגוררים ושאינם מתגוררים ביישובי קו עימות לעומת תושבי שאר הארץ

בוטלו או נדחו^א להם תורים שקבעו מאז ה-07.10 לשירותי בריאות שונים (כגון בדיקות או ניתוחים אלקטיביים) מסיבות הקשורות המלחמה, לפי אזור מגורים** (באחוזים)

^אביוזמתם או ביוזמת נותן השירות כ-75% מן המשיבים שבוטלו או נדחו להם תורים בשירותי בריאות שונים דיווחו כי הביטול או הדחייה היו ביוזמת נותן השירות

הסיכוי לביטול תורים או לדחייתם גבוה פי 2 בקרב תושבי הדרום והצפון בקו עימות** ופי 1.4 בקרב תושבי הדרום והצפון מחוץ לקו העימות* מבקרב תושבי שאר הארץ

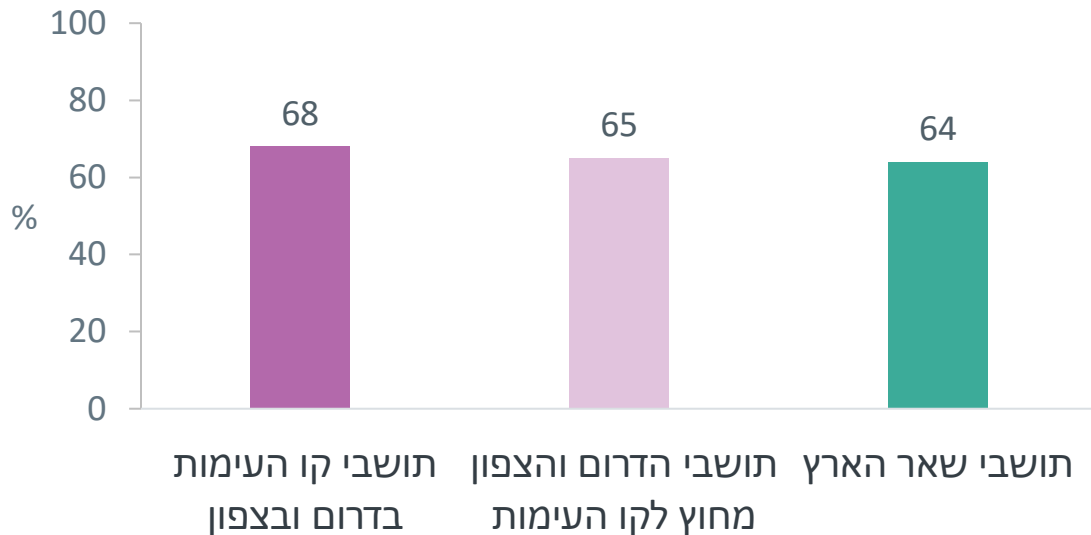

מודלים רב-משתניים תוקנו לגיל, מגדר, ורמת הכנסה. תושבי מחוזות הדרום והצפון המתגוררים ושאינם מתגוררים ביישובי קו עימות לעומת תושבי שאר הארץ

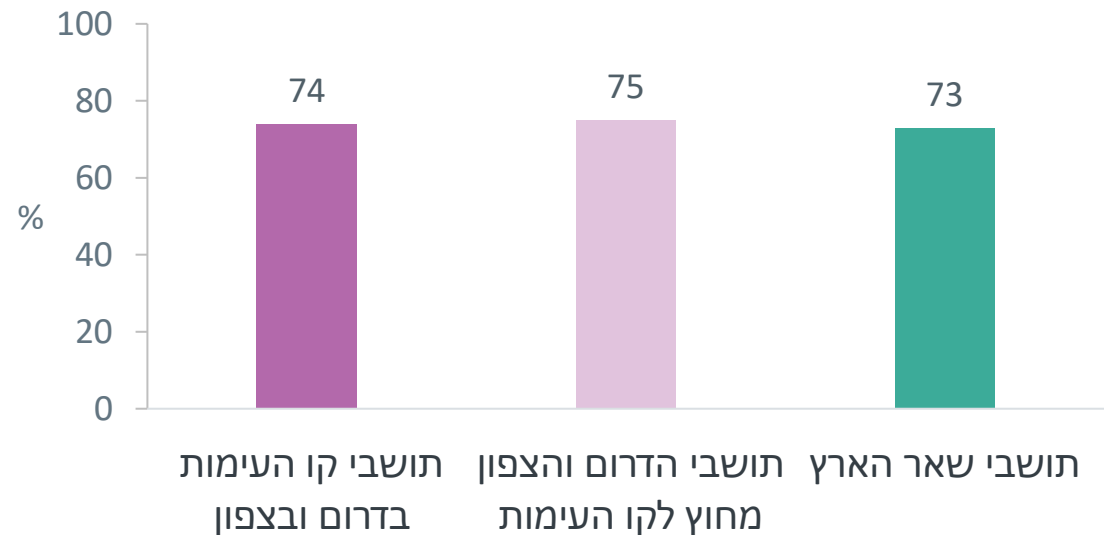
* $p < .05$
** $p < .01$

לא נמצאו הבדלים מובהקים במידת שביעות הרצון ממאמצי קופות החולים ומערכת הבריאות בזמן המלחמה לפי אזור מגורים

סבורים כי מערכת הבריאות עושה כמיטב יכולתה לתת מענה לצורכי הבריאות במהלך המלחמה במידה רבה ורבה מאוד, לפי אזור מגורים (באחוזים)

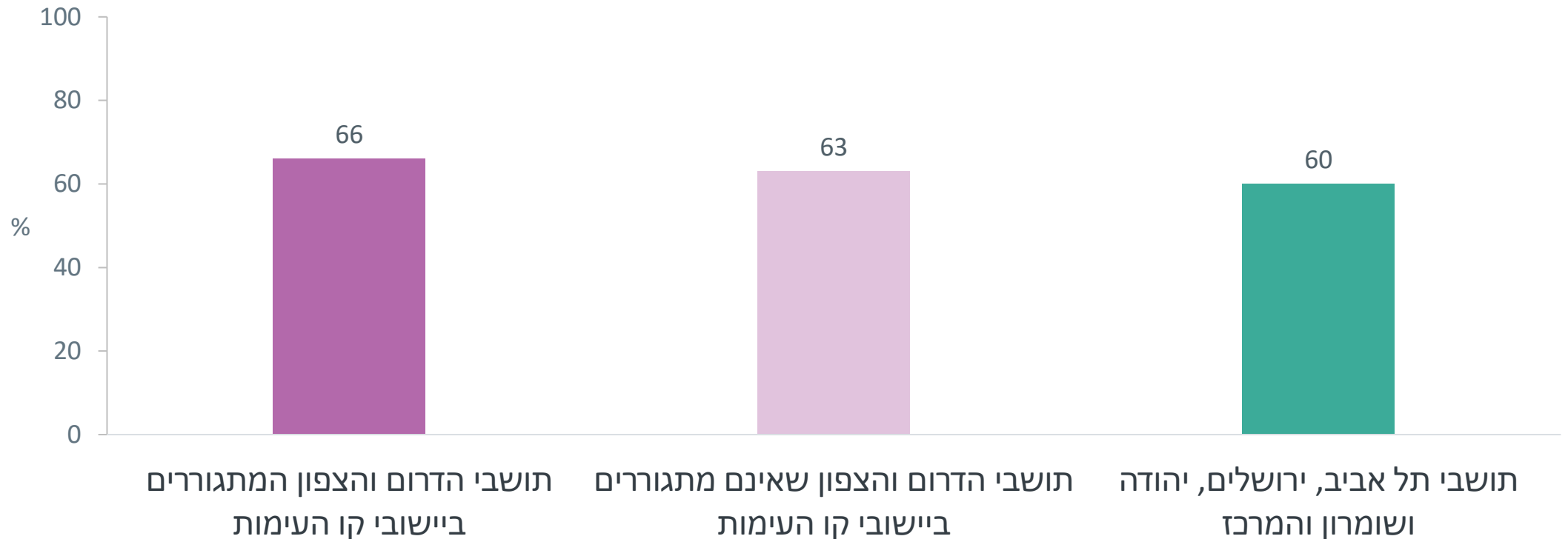

סבורים כי קופת החולים עושה כמיטב יכולתה לתת מענה לצורכי הבריאות במהלך המלחמה במידה רבה ורבה מאוד, לפי אזור מגורים (באחוזים)

לא נמצאו הבדלים מובהקים במידת האמון במערכת הבריאות לפי אזור מגורים

בטוחים ובטוחים מאוד שיקבלו את הטיפול הטוב והמועיל ביותר ממערכת הבריאות בעת הצורך, לפי אזור מגורים (באחוזים)

סיכום, מסקנות והמלצות

סיכום

1

תושבי הדרום והצפון, ובמיוחד תושבי
קו העימות, חוו מצוקה הקשורה
למלחמה בהיקף גבוה יותר וכן פגיעה
ניכרת יותר בנגישות לשירותי בריאות
במהלך המלחמה

2

לא נמצאו הבדלים בפנייה לקבלת
עזרה בשל מצוקה, באיתור יזום של
מצוקה מצד המערכת, בשביעות
הרצון מקופות החולים ומערכת
הבריאות או במידת האמון

המלצות

יש לחזק את מנגנוני האיתור היזום של מצוקה נפשית, במיוחד באזורים בסיכון

יש לשפר את רציפות השירותים בעת חירום במקרים שבהם זה אפשרי וחיוני

מסקנות

חרף רמות המצוקה הנפשית הגבוהות בדרום ובצפון, הן בקו העימות הן מחוצה לו, לא נמצאו הבדלים מובהקים בשיעורי הפנייה לקבלת עזרה וכן בשיעורי האיתור היזום של מצוקה נפשית מצד המערכת

הפגיעה בנגישות לשירותי בריאות גבוהה יותר בדרום ובצפון, הן בקו העימות והן מחוצה לו

תוצה ל ההקלבה.

שרביט פיאלקו
Sharvitfi@jdc.org

ד"ר מיכל לרון
MichalLa@jdc.org

ינאי גורליק
YanayGo@jdc.org

מאירס ג'וינט
ברוקדייל

